

Spórái nagyságra nézve egyezők a *Scl. Bovista* spóráival, de *kálilúggal felszínökön rezészetel nem mutatnak*, csak tüskéiket láthatjuk tisztában.

Fő jellemei ezenkívül: az ockerszínű vékony peridium felső részén rendszeren pikkelyekkel fedett, gleba-tömege umbrabarna, fehéres trama-erekkel.

A tábla magyarázata.

Scleroderma vulgare Fr.

1. Egy pikkelyes példány természetes nagyságban.
2. Friss példány a közepén átmetszve.
3. Négy spórája; az első kettő vízben, a két utolsó kálilúgban.

Scleroderma Cypa Pers.

4. A gomba természetes nagyságban.
5. Friss példány a közepén átmetszve.
6. Négy spórája; az első kettő vízben, a két utolsó kálilúgban.

Scleroderma Bovista Fr.

7. A gomba természetes nagyságban.
8. Friss példány a közepén átmetszve.
9. Két spórája; az első vízben, a második kálilúgban.

Scleroderma verrucosum (Bull.) Pers.

10. Kicsiny példány, természetes nagyságban.
11. Közepes példány a közepén átmetszve.
12. Két spórája; az első vízben, a második kálilúgban.

Megjegyzés. A rajzok hazai példányokról készültek. A spórák 480-szoros nagyítással és prizmával vannak vetítve, de nem a mikroszkóp asztalkájának, hanem talpának a síkjába és így az adott nagyítás számánál jóval nagyobbak.

Thaisz Lajos: Florisztikai adatok Csanádvármegyéből.*

Az alföldi megyék közül Csanádmegye bizonyára egyike a florisztikai szempontból legkevésbé átkutatott vármegyéknek. Legtöbb adatot egy szorgalmas vidéki szakértársunk: Halász Árpád szolgáltatott, a ki Makó város környékéről 556 féle növényt sorol elő az ottani polgári leányiskola 1888/89. évi Értesítőjében.

Bánhegyes vidékéről néhai Gremspurger József 170-féle növényt gyűjtött. Ezeket Borbás Vincze tette közzé »Közlemények Békés- és Biharvármegyék flórájából« című dolgozatában. Simonkai Lajos »Aradmegye és Arad sz. kir. város természetrajzi leírása« című művében vagy 18-féle csanádmegyeci növényről is megemlékezik, nagyobbára Mezőhegyes vidékéről. Nem lehetetlen, hogy az irodalom szorgosabb kutatása után egyéb adatok is elő fognak kerülni e megyére nézve. Én 1899. évi augusztus 21-től szeptember hó 20-ig tartózkodtam Battonyán és Földeákon; ez alkalommal 221

* Előadta a szerző a növényteni szakosztálynak 1902. évi márczius 12-iki ülésén.

féle növényt jegyeztem ott össze. Az alábbi növénynévsort a később megírandó esanádmegyei flórához mint pusztá adatokat minden további kommentár nélkül teszem közzé. A növénynevek után tett »F« betű Földeák, »B« betű pedig Battonya községek határát jelentik.

Salvinia natans (L.) F. *Typha angustifolia* L. F. B. *Typha latifolia* L. B. *Alisma Plantago* L. F. B. *Butomus umbellatus* L. F. *Digitaria sanguinalis* (L.) F. B. *Echinochloa Crus galli* (L.) F. B. *Setaria verticillata* (L.) F. B. *Setaria glauca* (L.) F. B. *Setaria viridis* (L.) F. B. *Eleochoa alopecuroides* Host B. *Alopecurus pratensis* L. F. *Poa annua* L. F. B. *Poa palustris* L. F. *Glyceria aquatica* (L.) F. B. *Bromus secalinus* L. F. *Bromus sterilis* L. F. *Bromus tectorum* L. F. *Lolium perenne* L. F. B. *Agropyrum repens* (L.) F. B. *Hordeum murinum* L. F. B. *Scirpus maritimus* L. F. *Scirpus lacustris* L. F. B. *Heleocharis palustris* L. F. *Carex vulpina* L. F. *Lemna minor* L. F. *Lemna gibba* L. F. *Asparagus altilis* (L.) F. *Cannabis sativa* L. F. *Urtica urens* L. F. B. *Urtica dioica* L. F. B. *Aristolochia Clematitis* L. F. *Polygonum amphibium* L. var. *natans* Moench. F. *Polygonum amphibium* L. var. *terrestre* Leers. F. B. *Polygonum lapathifolium* L. F. B. *Polygonum mite* Schrk. F. *Polygonum aviculare* L. F. B. *Atriplex Tataricum* L. F. B. *Atriplex roseum* L. B. *Atriplex hastatum* L. F. *Atriplex patulum* L. F. B. *Kochia scoparia* (L.) F. *Salsola Kali* L. F. *Chenopodium polyspermum* L. F. B. *Chenopodium Vulvaria* L. B. *Chenopodium hybridum* L. F. B. *Chenopodium urbicum* L. F. B. *Chenopodium rubrum* L. B. *Chenopodium opulifolium* Schrad. F. *Chenopodium album* L. F. B. *Amarantus retroflexus* L. F. B. *Amarantus commutatus* A. Kern. F. B. *Portulaca oleracea* L. F. *Agrostemma Githago* L. F. *Melandrium album* (Mill.) F. B. *Saponaria officinalis* L. B. *Stellaria media* L. B. *Stellaria aquatica* (L.) F. *Nigella arvensis* L. F. *Delphinium Consolida* L. F. B. *Delphinium orientale* Gay. F. *Clematis Vitalba* L. F. *Ranunculus sceleratus* L. F. *Ranunculus bulbosus* L. F. *Ranunculus arvensis* L. F. *Ranunculus repens* L. F. *Papaver Rhoeas* L. F. *Lepidium ruderales* L. F. *Sisymbrium Sophia* L. F. *Sisymbrium officinale* Scop. F. B. *Sisymbrium Columnae* Jacq. F. *Sinapis arvensis* L. F. B. *Diplotaxis muralis* (L.) F. B. *Bursa pastoris* Wigg. F. B. *Brassica elongata* Ehrh. F. *Reseda lutea* L. B. *Potentilla supina* L. F. *Potentilla reptans* L. F. B. *Prunus spinosa* L. F. *Medicago sativa* L. F. B. *Medicago falcata* L. F. B. *Medicago varia* Mart. B. *Medicago lupulina* L. F. *Melilotus albus* Desv. F. *Melilotus officinalis* L. F. B. *Trifolium pratense* L. F. *Trifolium fragiferum* L. F. *Trifolium repens* L. F. B. *Trifolium hybridum* L. F. *Lotus corniculatus* L. F. B. *Galega officinalis* L. F. *Astragalus Cicer* L. F. B. *Coronilla varia* L. F. B. *Vicia tetrasperma* L. F. *Vicia Cracca* L. F. *Vicia picta* C. A. Mey. F. *Lathyrus hirsutus* L. F. *Lathyrus pratensis* L. F. *Lathyrus tuberosus* L. F. B. *Ononis spinosa* L. F. B. *Erodium cicutarium* (L.) F. *Euphorbia virgata* W. K. F. B. *Euphorbia lucida* W. K. F. *Euphorbia falcata* L. F. *Euphorbia Cyparissias* L. F. B. *Euphorbia helioscopia* L. F. *Abutilon Avicennae* Gärtn. F. *Althaea officinalis* L. F. B. *Althaea cannabina* L. F. *Malva silvestris* L. F. B. *Malva neglecta* Wallr. F. B. *Hibiscus ternatus* Cav. F. B. *Lythrum Salicaria* L. F. B. *Lythrum virgatum* L. F. *Eryngium campestre* L. F. *Conium maculatum* L. F. B. *Pimpinella saxifraga* L. F. B. *Pastinaca sativa* L. F. B. *Daucus Carota* L. F. B. *Prionotis Falcaria* (L.) F. *Lysimachia vulgaris* L. F. *Lysimachia Nummularia* L. F. B. *Anagallis arvensis* L. F. B. *Anagallis coerulea* Schreb. F. B. *Erythraea pulchella* (Sw.) F. *Convolvulus arvensis* L. F. B. *Calystegia sepium* (L.) F. *Cuscuta Epithimum* Murr. F. *Heliotropium Europaeum* L. F. B. *Cynoglossum officinale* L. F. *Lappula echinata* Gilib. F. B. *Symphytum officinale* L. F. *Anchusa officinalis* L. B. *Cerinth minor* L. F. *Echium vulgare* L. B. *Verbena officinalis* L. F. *Ajuga Chamaepitys* L. F. B. *Teucrium Scordium* L. F. B. *Scutellaria hastifolia* L. F. *Marrubium vulgare* L. F. B. *Marrubium peregrinum* L. F. B. *Sideritis*

montana L. **F. B.** Glechoma hederacea L. **F. B.** Brunella vulgaris L. **F. B.** Leonurus Cardiacus L. **F. B.** Leonurus Marrubiastrum L. **B.** Ballota nigra L. **F. B.** Stachys Germanica L. **F. B.** Stachys palustris L. **F.** Stachys annua L. **F. B.** Salvia verticillata L. **F. B.** Salvia nemorosa L. **F. B.** Lycopus exaltatus L. **F.** Lycopus Europaeus L. **F. B.** Mentha Pulegium L. **F. B.** Calamintha clinopodium (L.) **F.** Calamintha Acinos (L.) **F.** Lycium vulgare Dun. **F. B.** Hyoscyamus niger L. **F. B.** Solanum nigrum L. **F. B.** Solanum alatum Moench **B.** Datura Stramonium L. **F. B.** Verbascum Blattaria L. **F.** Verbascum phlomoides L. **F.** Linaria spuria (L.) **F. B.** Linaria Elatine (L.) **F.** Linaria vulgaris Mill. **F. B.** Gratiola officinalis L. **F.** Plantago major L. **F. B.** Plantago media L. **F.** Plantago lanceolata L. **F. B.** Asperula cynanchica L. **F. B.** Galium verum Scop. **B.** Galium tricornis With. **F.** Galium Aparine L. **F.** Sambucus Ebulus L. **B.** Knautia arvensis L. **F. B.** Scabiosa ochroleuca L. **F.** Bryonia alba L. **F. B.** Erigeron Canadensis L. **F. B.** Pulicaria vulgaris Gärtn. **B.** Xanthium spinosum L. **F. B.** Xanthium strumarium L. **F. B.** Bidens tripartita L. **F. B.** Anthemis Cotula L. **F.** Achillea Millefolium L. **F. B.** Matricaria inodora L. **F.** Artemisia vulgaris L. **B.** Tussilago Farfara L. **F.** Senecio vulgaris L. **B.** Arctium Lappa L. **F. B.** Arctium minus Bernh. **F. B.** Carduus acanthoides L. **F. B.** Cirsium arvense Scop. **F. B.** Cirsium lanceolatum (L.) **F. B.** Onopordon Acanthium L. **F. B.** Centaurea solstitialis L. **F. B.** Cichorium Intybus L. **F. B.** Lapsana communis L. **B.** Picris hieracioides L. **F. B.** Inula Britannica L. **F. B.** Taraxacum officinale Wigg. **F. B.** Taraxacum serotinum (W. K.) **F.** Lactuca saligna L. **F. B.** Lactuca sagittata W. K. **F. B.** Lactuca Scariola L. **F. B.** Sonchus laevis (L.) **F. B.** Sonchus asper (L.) **F. B.** Sonchus arvensis L. **F. B.** Sonchus uliginosus MB. **F.** Carthamus lanatus L. **F.** Crepis pulchra L. **F.** Crepis rheoadifolia MB. **F.** Crepis setosa Hall. f. **F. B.**

Wagner János: A *Crocus reticulatus* Stev. új termőhelye.*

Az elmúlt iskolai év végén megtaláltam Búzás József és Rózsa Géza tanítványaim növénygyűjteményeiben ezt a szép tavaszi sáfránt, még pedig Kiskún-Félegyházáról.

Bernátsky Jenő is gyűjtötte ezt a növényt két évvel ezelőtt a síkság homokján és a növénytani szakosztálynak 1899. április 12-diki ülésén ilyen ezímmel tartott róla előadást: »*Crocus reticulatus* az Alföldön«. Ezen előadás tudtommal nem jelent meg nyomtatásban nem tudom, hogy a szerző hol is szedte tulajdonképen ezt a növényt; de gyűjtötte legyen bárhol a mi Nagy Alföldünkön, a félegyházi termőhely mindenképen nevezetes és meglepő jelenség.

Örömmel vártam az idei tavaszt; nemcsak azért, hogy e növény ide való előfordulásáról személyesen győződhessenem meg, hanem azért is, hogy ezt a szép tavaszi híradót, melyet eddig csak termésben szedtem, virágban, a tövén is szemlélhessem.

A múlt évben márczius 18-án kimentem a tanítványaimtól megjelölt helyre és meg is találtam a növényt. A termőhely tulajdonképen egy terjedelmes homokbuczka, melyet a Félegyházáról Szeged felé menő vasúti vonal a pályaudvartól

* A növénytani szakosztálynak 1901. évi május 8-diki ülésén előterjesztette Thaisz Lajos.